

1949 m. rugpjūčio 27 d. Šiaulių aps. Kurtuvėnų vls. Pavėkių k. apylinkėse (dabar – Šiaulių r. sav.) MGB vidaus kariuomenės 32-ojo šaulių pulko kareiviai vykdė karinę čekistų operaciją. Kautynės prasidėjo netoli **Urkuvėnų k.**, kur kariuomenė susidūrė su dešimties partizanų grupe. Čia vienas partizanas buvo nukautas, o kiti išsiveržė iš apsupties. Kareiviai pasivijo partizanus prie **Pavėkių k.** Tą dieną žuvo Žemaičių apygardos štabo narys ir Vytenio rinktinės vadas **Vytautas Chaleckas-Rimgaudas**, apygardos štabo narys ir Vytenio rinktinės štabo bei Žvalgybos skyriaus viršininkas **Henrikas Chaleckas-Tadas**, rinktinės štabo narys **Stasys Jogminas-Sakalas**, partizanai **Juozapas Bydva**, **Zigmas Jonaitis-Vėtra**, **Juozas Kazlauskas-Žaibas**, **Aleksandras Kuizinas**, **Stanislovas Matiješaitis-Vijūnas**, **Ignas Paliulis** ir **Pranciškus Rimas-Rublis**.

Žuvusiųjų palaikai niekinti Kuršėnų mstl. turgaus aikštėje. Vėliau užkasti miestelio centre Ventos upės pusiasalyje.

Vakarų Lietuvos partizanų sritis, Atlasas: Kęstučio, Priskėlimo ir Žemaičių apygardos, Vilnius: LGGRTC, 2010, p. 200.

VYTAUTAS CHALECKAS-AITVARAS, RIMGAUDAS

1923–1949 08 27

Vytautas Chaleckas, Jono, g. 1923 m. pasienio policijos tarnautojo šeimoje.

1940 m., pirmosios sovietų okupacijos metu, kartu su tėvais apsigyveno Šiaulių aps. Kuršėnų vls. Užmiesčio k., kur motina turėjo ūkį. 1941 m. Birželio sukilimo dalyvis.

1944 m. vasarą mokėsi Šakių aps. Paežerėliuose įsteigtoje vokiečių žvalgybos mokykloje FAK (Fronto žvalgybos būrys)-210. Liepos 31 d. mokykla persikėlė į Kisdorfą Rytų Prūsijoje (3 km nuo Šliosbergo), o rugpjūčio gale – į Rothofą netoli Tilžės. 1945 m. sausio pradžioje mokykla buvo perkelta į Karaliaučių, o vasarį, kartu su FAK-214 ir FAK-218 užsieniečiais, taip pat ir lietuviais, į Štetino apygardą Anklame. Kovo mėn. visi atsidūrė 50 km į pietus nuo Berlyno esančioje Liukenvaldo stovykloje. Kuršėnų grupės, 1945 m. sausio naktį iš 19 į 20 d. nuleistos desantu 15 km nuo Tauragės, narys.

1947 m. LTSR Valstybės saugumo ministerijos (MGB) 2 N valdybos pažymoje apie Žemaičių apygardos sudėtį ir veiklą nurodoma, kad V. Chaleckas Vytautas-Aitvaras yra Vytenio rinktinės štabo narys. 1948 m. rugpjūčio mėn. jis paskirtas Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės vadu. Tų pačių metų rugsėjo 8 d. Žemaičių apygardos vado Vlodo Montvydo-Etmono įsakymu Nr. 11 *Rimgaudui* suteiktas jaunesniojo puskarininkio laipsnis ir pareikšta padėka „už atliktą svarbų ir, surištą su pavojumi, greitą PE (rinktinės) atstatymą, tuo stiprinant visą laisvės kovos sąjūdį“. Žūties metu kartu ėjo ir apygardos štabo nario pareigas.

1999 m. rugpjūčio 17 d. V. Chaleckui pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

HENRIKAS CHALECKAS-TIGRAS, TADAS

1919 04 01–1949 08 27

Henrikas Chaleckas, Jono, gimė 1919 m. balandžio 1 d. Kaune Aukštojoje Panemunėje pasienio policijos tarnautojo šeimoje. Pradžios mokyklos pirmą skyrių baigė Šiauliuose, antrą – Kuršėnuose. Savarankiškai pasirošęs Šiauliuose išlaikė egzaminus į gimnaziją ir pradėjo mokytis Vytauto Didžiojo gimnazijoje Klaipėdoje. Antrą gimnazijos klasę baigė Kaune, trečią–penktą klases – Pranciškonų ordino gimnazijoje Kretingoje. Tėvą perkėlus dirbti pasienio policijos viršininku į Seinus, pradėjo mokytis Seinų „Žiburio“ gimnazijoje Lazdijuose, kurią baigė 1939 m. birželio 15 d.

Neturėdamas lėšų toliau mokytis pradėjo mokytojauti Seinų aps. Veisiejų vls. Sapiegiškės pradžios mokykloje.

Nuo 1932 m. iki gimnazijos baigimo priklausė Skautų organizacijai, nuo 1939 m. rugpjūčio 10 d. – Lietuvos šaulių sąjungai. Buvo Sapiegiškių k. būrio rikiuotės šaulys.

1940 m. liepos 5 d., pirmosios sovietų okupacijos metu, įstojo mokytis į Karo mokyklą, tačiau po dviejų savaičių paleistas. Kartu su tėvais apsigyveno Šiaulių aps. Kuršėnų vls. Užmiesčio k., kur motina turėjo ūkį. 1940 m. rugpjūčio 9 d.–spalio 1 d. dirbo Kuršėnų Žemės ūkio komisijoje matininku. Po dviejų savaičių, spalio 15 d., pradėjo dirbti Užvenčių Cukraus fabrike. Čia dirbo tik mėnesį, nes Lietuvos TSR liaudies švietimo komisariato buvo paskirtas mokytoju Papilės S. Daukanto pradžios mokykloje. Tačiau šis įrašas anketoje nubrauktas, viršuje įrašyta: Radviliškio dr. V. Kudirkos vardo pr. m-la.

1944 m. vasarą H. Chaleckas mokėsi Šakių aps. Paežerėliuose įsteigtoje vokiečių žvalgybos mokykloje FAK (Fronto žvalgybos būrys)-210. Liepos 31 d. mokykla persikėlė į Kisdorfą Rytų Prūsijoje (3 km nuo Šliosbergo), o rugpjūčio gale – į Rothofą netoli Tilžės. 1945 m. sausio pradžioje mokykla buvo perkelta į Karaliaučių, o vasarį, kartu su FAK-214 ir FAK-218 užsieniečiais, taip pat ir lietuviais, į Štetino apygardą Anklame. Kovo mėn. visi atsidūrė 50 km į pietus nuo Berlyno esančioje Liukenvaldo stovykloje. Kuršėnų grupės, 1945 m. sausio naktį iš 19 į 20 d. nuleistos desantu, vadas. Grupė, turėjo būti nuleista Šiaulių aps. Kuršėnų apylinkėse, bet per klaidą buvo nuleista 15 km nuo Tauragės ir prarado visą krovinį.

1947 m. LTSR Valstybės saugumo ministerijos (MGB) 2 N valdybos pažymoje apie Žemaičių apygardos sudėtį ir veiklą nurodoma, kad H. Chaleckas-Tigras yra Vytenio rinktinės štabo narys. Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės štabo viršininkas. Žūties metu kartu ėjo ir apygardos štabo nario bei Vytenio rinktinės štabo Žvalgybos skyriaus viršininko pareigas.

Rinktinės vado Vytauto Chalecko brolis.

STASYS JOGMINAS-SAKALAS

1913–1949 08 27

Stasys Jogminas, Danieliaus, g. 1913 m. Gyveno Šiaulių aps. Pašiaušio vls. (Telšių aps. Luokės vls.?) Žylakių k.

1941 m. Birželio sukilimo dalyvis. Gen. Povilo Plechavičiaus suburtos Lietuvos vietinės rinktinės karys. Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės štabo narys.

Motina Emilija Jogminienė ir sesuo Zofija Jogminaitė 1949 m. kovo 26 d. buvo išstremtos į Krasnojarsko kr. Paleistos 1958 m. spalio 11 d.

JUOZAPAS BYDVA

1927 02 06–1949 08 27

Juozapas Bydva gimė 1927 m. vasario 6 d. Telšių aps. Luokės vls. Traulėnų k. Kazimiero Bydvos ir Petronėlės Kanapeckaitės-Bydvienės šeimoje. Gyveno Luokės vls. Viekšnalių k. Valsietis.

Partizanas nuo 1945 m. Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės partizanas.

Tėvas Kazimieras Bydva buvo suimtas 1945 m. birželio 21 d. Tų pačių metų gruodžio 13 d. išvežtas į lagerį – Vorkuta, Komija. Ten mirė 1946 m. gegužės (ar rugsėjo?) 23 d.

Motina Petronėlė Bydvienė, seserys Birutė Kazytė ir Elena Bydvaitės, broliai Antanas, Kostas, Petras ir Stasys Bydvos 1945 m. liepos 24 d. buvo išstremti į Komiją. Tremtyje 1946 m. vasario 17 d. mirė motina, tais pačiais metais ir brolis Antanas. 1947 m. tremtyje mirė sesuo Birutė Kazytė, broliai Kostas ir Petras. Į Lietuvą grįžo tik brolis Stasys.

2001 m. rugsėjo 10 d. J. Bydvai pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

ZIGMAS JONAITIS-VĖTRA

1920–1949 08 27

Zigmas Jonaitis, Petro, g. 1920 m. Gyveno Šiaulių aps. Kurtuvėnų vls. Pavėkių k. Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės partizanas.

JUOZAS KAZLAUSKAS-ŽAIBAS

?–1949 08 27

Juozas Kazlauskas. Gyveno Šiaulių aps. Kurtuvėnų vls. Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės partizanas.

ALEKSANDRAS KUIZINAS

1900–1949 08 27

Aleksandras Kuizinas, Juozapo, g. 1900 m. Gyveno Telšių aps. Luokės vls. Žiograkalnio k. Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės partizanas.

Žmona Marijona Kuizininė, duklė Elena Kuizinaitė, sūnūs Adolfas ir Albinas Kuizinai 1948 m. gegužės 22 d. buvo išstremti į Krasnojarsko kr. 1948 m. liepos mėn. abu sūnūs bandė bėgti iš tremties, bet nesėkmingai: buvo suimti ir įkalinti. Adolfas Kuizinas mirė tremtyje 1955 m. gegužės 13 d., o brolis Albinas – 1956 m. birželio 29 d. Motina ir duklė paleistos 1958 m. balandžio 9 d. Tais pačiais metais jos grįžo į Lietuvą.

2000 m. birželio 23 d. A. Kuiziniui pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

STANISLOVAS MATIJEŠAITIS-VIJŪNAS

1923 09 28–1949 08 27

Stanislovas Matiješaitis gimė 1923 m. rugsėjo 28 d. Šiaulių aps. Šiaulių vls. Juodinkių k. Martino Matiješaičio ir Veronikos Petrauskaitės-Matiješaitienės šeimoje.

1949 m. kovo 25 d. buvo tremiamas, bet pabėgo ir tapo partizanu. Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės partizanas.

Tėvai Martynas ir Veronika, broliai Alfonsas Albinas ir Vytautas Matijošaičiai (taip dokumente), seserys Birutė, Eugenija, Genutė ir Zita Matijošaitytės 1949 m. kovo 25 d. buvo išstremti į Irkutsko sr. Visi paleisti 1956 m. balandžio 4 d. 1956 ir 1957 m. grįžo į Lietuvą.

Brolis Vincas Matijošaitis (taip dokumente) dirbo Šiauliuose prekybininku. Partizanų rėmėjas. Suimtas 1949 m. liepos 13 d. Tų pačių metų rugsėjo 1 d. nuteistas dešimčiai metų lagerio ir lapkričio 28 d. išvežtas į lagerį – Oziorlagas, Bratsko r., Irkutsko sr. – Steplagas, Karagandos sr. Ten mirė 1950 m. lapkričio 15 d.

2000 m. birželio 23 d. S. Matiješaičiui pripažintas kario savanorio statusas (po mirties).

IGNAS PALIULIS

?–1949 08 27

Ignas Paliulis.

Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės partizanas.

PRANCIŠKUS RIMAS-RUBLIS

1919 10 01–1949 08 27

Pranciškus Rimas gimė 1919 m. spalio 1 d. Šiaulių aps. Kurtuvėnų vls. Arvydiškės k. Jurgio Rimo ir Onos Trušaitės-Rimienės šeimoje. Valsietis. Gyveno Kurtuvėnų vls. Pavėkių k.

Žemaičių apygardos Vytenio rinktinės partizanas.

Motina Ona Rimienė ir brolis Antanas Rimas 1949 m. kovo 25 d. buvo išstremti į Irkutsko r. Paleisti 1957 m. rugsėjo 10 d. Grįžo į Lietuvą.

Žmona Adolfina Rimienė-Rublienė buvo partizanų ryšininkė. Suimta 1948 m. rugpjūčio 31 d. 1949 m. Šiaulių kalėjime pagimdė sūnų Praną. Tų pačių metų vasario 19 d. nuteista dvidešimt penkeriems metams lagerio. Abu su sūnumi 1949 m. kovo 25 d. buvo išvežti į lagerį – Taišetas (Oziorlagas), Irkutsko sr. Čia 1949 m. gruodžio mėn. mirė sūnus Pranas. 1951 m. buvo išvežta į lagerį – Magadano sr. Paleista 1956 m. spalio 19 d. Tais pačiais metais grįžo į Lietuvą.

Paminklas šioje vietoje įamžintiems 1949 m. rugpjūčio 27 d. Šiaulių aps. Kurtuvėnų vls. Pavėkių k. apylinkėse kautynėse su MGB vidaus kariuomenės 32-ojo šaulių pulko kareiviais žuvusiems Žemaičių apygardos štabo nariui ir Vytenio rinktinės vadui V. Chaleckui-Rimgaudui, apygardos štabo nariui, rinktinės štabo ir Žvalgybos skyriaus viršininkui H. Chaleckui-Tadui, rinktinės štabo nariui S. Jogminui-Sakalui, partizanams J. Bydvai, Z. Jonaičiui-Vėtrai, J. Kazlauskui-Žaibui, A. Kuiziniui, S. Matiješaičiui-Vijūnui, I. Paliuliui ir P. Rimui-Rubliui atminti. Šiaulių r. Bubių sen. Pavėkių k. senosios kapinės. Pastatytas 1990 (1992) m. žuvusių partizanų artimųjų rūpesčiu. A. Malinauskaitės nuotr., 2000 ir 2006 m.

